

zgodbah sem se srečala z junaki z vsega sveta, s knjigami sem prepotovala ves svet, od Kitajske do Irske, od Rusije do Grčije. Popolnoma sem se vživela v knjige Monteiro Lobata, kot bi sama zares bila na kmetiji rumene žolne, kjer so se zgodbe dogajale. V knjigah sem živela. V svobodnih deželah brez meja. Čisto enostavno je bilo priti na Missisipi k Tomu in Hucku, jezdit po Franciji z d'Artagnanom, se izgubiti na bagdaski tržnici z Aladinom, leteti v deželo Nije s Petrom Panom, preleteti Švedsko na gosaku skupaj z Nilsom, se spustiti po zajčji luknji z Alico, biti skupaj z Ostržkom plen morskoga psa, zasledovati Moby Dicka s kapitanom Ahabom, križariti po sedmih morjih s Krvavim kapitanom, iskati zaklade skupaj z Dolgim Johnom Silverjem, potovati okrog sveta s Phileasom Foggom, ostati več let na Kitajskem z Marcom

Polom, živeti v Afriki s Tarzanom, v gorah s Heidi ali v hišici v preriji z družino Ignalls, biti izpostavljen izkoriščanju na londonskih ulicah skupaj z Oliwerjem Twistom in na pariških s Cosette, preživeti požar z Jane Eyre, obiskovati šolo skupaj s Henrikom in Garronejem, slediti s Kim svetemu možu v Indiji, sanjati, da bom pisateljica skupaj z Jo March ali da na pobočjih Bahie skupaj s Pedrom Balo pripadam tolpi Kapitana Sable ... in potem sem brala vedno več knjig za odrasle.

Čisto preprosto, brez zemljepisnih meja in brez starostnih omejitev sem prehajala iz enih knjig v druge. Zdelo se je, da je vse povezano v čvrsto, čarobno omrežje.

Počasi sem iz tako veliko in tako različnih svetov ustvarila svoj lastni svet. In v knjigah, ki jih pišem, delim z ljudmi vse to, kar živi v meni.

NOVA MEDNARODNA LITERARNA NAGRADA V SPOMIN NA ASTRID LINDGREN – THE ASTRID LINDGREN MEMORIAL AWARD FOR LITERATURE

Sredi letošnjega januarja je Švedski državni svet za kulturo obvestil Slovensko sekcijo IBBY o novi mednarodni literarni nagradi, ki je posvečena spominu na švedsko mladinsko pisateljico Astrid Lindgren (1907–2002). Nagrado je ustanovila švedska vlada. Nagrada je denarna in znaša 5 milijonov SEK (približno 550 000 USD, približno 540 000 eurov). Namen nagrade je ohranjati spomin na Astrid Lindgren in njeno življenjsko delo ter promovirati literaturo za otroke in mladino kot tudi pravice otrok na svetovni ravni. Nagrada se bo podeljevala enkrat letno, prvič bo podeljena junija 2003.

Astrid Lindgren, avtorica priljubljenih junakov, kot so Pika Nogavička,

Emil, brata Levjesrčna in Kljukec s strehe je imela in še ima velik vpliv na literaturo za otroke in mladino na Švedskem in drugod po svetu.

Astrid Lindgren si je zelo prizadevala za pravice otrok in se javno zavzemala zanje. Zato je pomembno, da bo ta nagrada promovirala pravice otrok po vsem svetu v skladu s humanističnim prepričanjem pisateljice.

Spominska nagrada Astrid Lindgren za literaturo bo podeljena pisateljem in ilustratorjem za literarno delo za otroke in mladino, ki je na najvišji umetniški ravni in v skladu s humanističnim duhom Astrid Lindgren. Nagrajeni bodo lahko posamezniki in ustanove, društva, ki so dosegli pomembne uspehe pri

spodbujanju branja otrok in mladostnikov. Nagrada se lahko podeli tudi za pripovedovanje zgodb (story-telling). Nagrada se lahko podeli enemu ali več dobitnikom, ne podeljuje pa se posthumno.

Švedski državni svet za kulturo, ki je odgovoren za nagrado, je ustanovil poseben oddelek, ki bo skrbel za nemoteno delo žirije, za administracijo in informacije v zvezi z nagrado.

Nagrajence bo izbrala žirija, ki jo sestavlja 12 članov, izbranih iz vrst švedskih strokovnjakov na področju mladinske literature, pisateljev, ilustratorjev, knjižničarjev in literarnih kritikov. Eden od članov žirije zastopa družino Astrid Lindgren. Vsako leto meseca marca bo žirija proglasila nagrajenca v mestu Vimmerby, rojstnem kraju Astrid Lindgren, ki leži v okrožju Småland v južni Švedski. Nagrada bo svečano podeljena meseca junija v Stockholmu.

Prva nagrajenca »the Astrid Lindgren Memorial Award for Literature 2003« sta

Christine Nöstlinger (Avstrija) in **Maurice Sendak** (ZDA).

Nagrajenca bosta prejela nagrado 4. junija 2003 v muzeju na prostem Skansen v Stockholmu.

V obrazložitvi je med drugim za Christine Nöstlinger rečeno, da je »... prava nevzgojiteljica kalibra Astrid Lindgren. Njeni pisateljski vsestranskosti in skrajni angažiranosti dajejo pečat nespoštljiv humor, ostroumna resnost in tiha toplina, in je vedno brezpogojno na strani otrok in obstrancev.« Za Maurica Sendaka pa, da je »... najvidnejši ustvarjalec v sodobnem slikaništvu. Kot nihče drug je razvil edinstvene pripovedne možnosti slikanice – v veselje vedno novih ustvarjalcev slikanic. Je eden najpogumnejših raziskovalcev najskrivnejših koticov otroštva – v veselje vedno novih bralcev.«

Nagrajenca sta doslej že prejela pomembne nagrade, Christine Nöstlinger je med drugim prejela nagrado Friedricha Bödeckerja (1972), nemško nagrado za mladinsko književnost, Detscher Jugendliteraturpreis (1973) in Andersenovo nagrado (1984), Maurice Sendak pa je med drugim dvakrat prejel Caldecottovo medaljo (1964 in 1974) ter Andersenovo nagrado (1970).

K sodelovanju so kot predlagateljice nagrade za 2004 vabljeni ustanove in organizacije širom po svetu. Predlagatelj izbere žirija, ki ima tudi pravico predlagati kandidate za nagrado **Predlagatelja za nagrado 2004 sta tudi Slovenska sekcija IBBY in Društvo slovenskih pisateljev.**

Kandidira se lahko 4 kandidate:

2 v kategoriji pisateljev/ilustratorjev (enega iz svoje države/regije in enega iz tuje države/regije)

2 v kategoriji dejavnosti za promocijo branja (enega iz svoje države/regije in enega iz tuje države/regije)

Ob kandidaturi avtorjev je potrebno posredovati:

- utemeljitev
- predstavitev pisatelja/ilustratorja (biografija)
- predstavitev pisateljevega/ilustratorjevega dela (bibliografija). Ni potrebna celotna bibliografija, temveč izbor. Vključene naj bodo tudi reference o prevodih (primerni so uradni jeziki ZN) ter članki, kritike in drugi tiskani teksti
- naslovi za stike, naslovi nominiranih avtorjev in naslovi založb/zastopnikov.

Ob kandidaturi dejavnosti za promocijo branja je potrebno posredovati:

- predstavitev projekta za promocijo branja in njegovo organizacijo
- vsebino dejavnosti, ciljno skupino, namen in metode

- pobudnika, prireditelja promocije branja
- financiranje projekta
- rezultat, ovrednotenje, učinke, mednarodne ocene, odziv in podobno
- reference in naslove za stike

Kandidature za nagrado 2004, napisane v švedskem ali angleškem jeziku, je treba poslati do 1. julija 2003 na naslov:

The Swedish National Council for Cultural Affairs
P.O. Box 7843
SE-103 98 Stockholm
Sweden

Nominacije, poslane Švedskemu državnemu svetu za kulturo, so uradni do-

kumenti in bodo objavljene na njegovi spletni strani.

Kdor ne želi sam nominirati kandidatov za nagrado, je vabljen, da Švedskemu državnemu svetu za kulturo priporoča kvalificirane predlagatelje. Seznam letošnjih predlagateljev je objavljen na spletni strani The Swedish National Council for Cultural Affairs.

Podrobnejše informacije:

Tel.: +46-8-519 264 00/08

Fax: +46-8-519 264 99

E-mail: litteratureaward@kulturradet.se

Internet: www.kulturradet.se

naslov: »Litteraturpris till Astrid Lindgrens minne« in na sedežu Slovenske sekcije IBBY.

IBBY NAGRADA ZA PROMOCIJO BRANJA 2003

Na sejmu knjig za otroke v Bologni je vsako leto podeljena IBBY nagrada za promocijo branja, IBBY-Asahi Reading Promotion Award. Nagrada je tudi denarna, sredstva prispeva japonska založniška hiša Asahi Shimbun in znaša 10.000 USD. Nagrajenca, skupino ali ustanovo, ki v neki državi na uspešen način spodbuja k branju, izbere žirija med predlogi, ki jih posredujejo nacionalne sekcije IBBY. Člani letošnje žirije, Loty Petrovits (Grčija), predsednica žirije, Joan Glazer (ZDA), Xosé Antonio Neira Cruz (Španija), Gudlaug Richter (Islandija), Elizabeth Serra (Brazilija) in Nilima Sinha (Indija), so podelili dve IBBY-Asahi Reading Promotion Award 2003, in sicer projektu **Bibliotecas Hermanas** (Bolivija) denarno nagrado in posebno pohvalo projektu **Reach Out and Read** (ZDA).

Bibliotecas Hermans (Sestrške knjižnice) je projekt spodbujanja branja in

opismenjevanja knjižnice Th'uruchapitas (kar pomeni ilovnata lička, kot jih imajo zaradi podnebja tamkajšni otroci) v Cochabambi v Boliviji. Projekt podpirata bolivijska pedagoška ustanova Taller de Experiencias Pedagógicas in bolivijska sekcija IBBY, sodeluje pa apalaška državna univerza v ZDA, The Library Science Program of Appalachian State University (Bonne, North Carolina). Knjižne in knjižnične programe opismenjevanja in spodbujanja k branju izvajajo prostovoljno učitelji in so namenjeni otrokom iz najrevnejših četrti, otrokom zapornikov in otrokom, katerih matere prodajajo na odprtih mestnih tržnicah. Program poteka že od leta 1980 in si prizadeva predvsem usposobiti čim več prostovoljcev in najti stalne prostore za knjižnice.

Reach Out and Read (Vzemi in beri) je program, ki ga je vpeljal pediater dr. Robert Needlman (Cleveland, Ohio,